

Як міжнародний Спецтрибунал готується судити російського диктатора Путіна

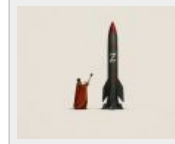
Історія братів із Криму, які відмовилися йти в армію російських окупантів: «Вони катували наш народ, а я піду за них служити?»

Уроки історії. На дзвін Мотриного монастиря проти більшовиків, денікінців і коцуряків

Коридор можливостей: українські мідлстрайки загрожують сухопутному коридору до Криму

Як Росія використовує свою церкву в Україні як зброю

Ірина Фаріон: "Завжди шаную тих, хто на лягає на догоду черні". Частина 88

Як міжнародний Спецтрибунал готується судити російського диктатора Путіна

ВІЙНА З РОСІЄЮ | СБ, 2026-05-16 08:36

Версія для печати

Для започаткування багатостороннього механізму трибуналу потрібно було мінімум 16 держав-членів Ради Європи. Станом на початок травня ми маємо вже 25 підтверджень

Початок роботи Спецтрибуналу, що буде розслідувати злочин агресії проти України, все ближче. На замовлення [United24 Media](#) Юрій Марченко з видання [Platfor.ma](#) розпитав спікера українського Міністерства закордонних справ Георгія Тихого, що це за ініціатива, та чому її важливість можна порівнювати із Нюрнберзьким процесом.

Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України — це ініціатива, яку Київ просуває разом із партнерами для притягнення вищого політичного та військового керівництва Росії до відповідальності за сам факт розв'язання та ведення війни. Мета — створити правовий механізм, який дозволить висунути обвинувачення проти найвищих посадових осіб РФ та її поплічників, і притягнути їх до відповідальності. Формат вже відомий — міжнародний ad-hoc трибунал на основі угоди між Україною та Радою Європи, із залученням партнерів з кола її держав-членів та країн поза її межами.

Здається, багато урядів сприймають Спецтрибунал лише як політичний жест. Що ви можете про це сказати?

Спецтрибунал — це абсолютно реальний юридичний механізм, що вже закріплений угодою між Україною і Радою Європи. Для започаткування багатостороннього механізму трибуналу потрібно було мінімум 16 держав-членів Ради Європи. Станом на початок травня ми **маємо вже 25 підтверджень** — 24 від держав-членів Ради Європи та одне з-поза її меж — і ще низку очікуємо найближчим часом. У травні відбудатиметься Міністерське засідання Комітету міністрів Ради Європи, куди буде винесена ця Розширена часткова угода про керівний комітет Трибуналу.

Паралельно йдуть організаційні процеси. Наприклад, визначення місця, де він буде розташовуватися. Сподіваємося, це буде Гаага, але потрібне конкретне приміщення. Тут ми вдячні

НОВИНИ

- 14:14 З життя моральних уродів: Єрмак мій кум... Може, коли отримаю нову зарплату, то щось перерахую,- "слуга" Тищенко
- 12:10 РФ повернула Україні тіла 528 загиблих
- 10:01 Путін спростив отримання громадянства РФ для мешканців Придністров'я
- 09:13 Необрнтовані активи: ТОП-поліцейський Полієнко звільнився "за власним" (тепер він влаштується в прокуратуру, ДБР або СБУ)
- 08:00 У Ставропольському краї РФ дрони уразили хімізавод
- 20:00 На вихідних дощі на Правобережжі та півночі, в понеділок – по всій Україні
- 19:10 Сергій Наумович: Чи до кінця усвідомлюють в НАТО цю прірву?
- 18:04 Марина Данилюк-Ярмолаєва: Обрання запобіжки Єрмаку - цікаві спостереження
- 17:03 "Наші гроші": Обнал на будівництві «Династії» і контроль за тендерами від Єрмака
- 16:07 За Єрмака внесли ще 9,8 млн грн застави - "Схеми"

ПІДПИСКА НА КАНАЛ

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

Європейському Союзу, який вже виділив 10 млн євро на організаційні питання та роботу передової групи. Ну і, власне, країни, які приєднуються, теж беруть фінансову участь у створенні трибуналу.

Словом, це не якийсь жест, це вже реальна робота і юридична площина. Якщо в когось є ілюзії, що щось не запрацює, то я цих людей розчарую. Можу нагадати слова глави МЗС України Андрія Сибіги: відповідальність для російського військово-політичного керівництва та інших винних у злочині агресії невідворотна.

Міжнародний кримінальний суд — це «ви неправильно ведете війну». А Спецтрибунал — це «ви неправильно почали несправедливу війну», правильно?

У міжнародному кримінальному праві, зокрема в Римському статуті, перераховані кілька найтяжчих злочинів. Це насамперед воєнні злочини, злочини проти людяності й геноцид. Але є ще четвертий — злочин агресії. Це коли одна країна, її влада спланувала і розпочала загарбницьку, агресивну війну проти іншої країни. Ця концепція народилася під час Другої світової війни, після Нюрнберзького трибуналу, коли, по суті, створювалося сучасне міжнародне кримінальне право. До речі, у його витоків були Рафаель Лемкін, Герш Лаутерпахт, Луї Зон і Манфред Лакс, які навчалися у Львові в міжвоєнний період.

У Римському статуті, який є основою для функціонування Міжнародного кримінального суду, визначені ці чотири ключові злочини. Але у 2022 році ми зіткнулися з тим, що, хоч злочин агресії й записаний у документах, Міжнародний кримінальний суд не має реальної спроможності, щоб на практиці його розслідувати у ситуації агресивної війни Росії проти України.

Тож з'явилася потреба створити окремий спеціальний трибунал саме для цього. Злочин агресії є так званою «матір'ю всіх злочинів», усіх подальших звірств. Тобто якби його не відбулося як такого, не було б всіх подальших трагедій, злочинів проти людяності й актів геноциду. Це корінь зла.

Йдеться насамперед про військово-політичне керівництво Російської Федерації, але також про представників режимів в Білорусі, Ірані, Північній Кореї, усіх тих, хто сприяв та сприяє агресії. Безпосередньо тих людей, які готували, починали й ведуть незаконну, неспровоковану загарбницьку війну проти України.

Різниця між розслідуванням МКС і спецтрибуналом ще й у тому, що спецтрибунал відновить справедливість для загиблих військових і членів їхніх родин. Адже воєнні злочини, злочини проти людяності, акти геноциду — здебільшого все це стосується саме цивільних. І є питання — а як же справедливість щодо вбитих і поранених солдат? Російська Федерація не мала ніякого права завдавати будь-яких ударів, нападати. Тому влада Росії має нести покарання не лише за злочини проти цивільних, а й за вбивства й поранення українських військовослужбовців. Спеціальний трибунал якраз закриває цю прогалину.

Це буде перший спеціальний трибунал для притягнення до відповідальності за злочин агресії з часів Нюрнберга. Але ми вважаємо, що і масштаб цієї війни й те, що вона зробила з глобальною архітектурою безпеки, з міжнародним правом, з моральними основами Європи — він настільки великий, що вимагає рішень масштабу Нюрнберга.

Не так давно вийшов фільм «Нюрнберг» — там прекрасно показано, з якими труднощами й скептицизмом стикалися люди, які просували ідеї того спецтрибуналу. Було багато зневіри й людей, які казали, що нічого не вийде. Так само зараз і в нашому випадку. І ми так само досягнемо мети.

Як будуть між собою взаємодіяти або навпаки ігнорувати одне одного Міжнародний кримінальний суд та спецтрибунал?

Спеціальний трибунал в жодному разі не підмінює МКС. Він лише доповнює роботу Міжнародного кримінального суду розслідуванням конкретного злочину агресії. Тобто вони не перетинаються.

За задумом спецтрибунал починає роботу, а потім Путіна й інших представників влади Росії будуть судити заочно?

Це була одна з найскладніших задач, яку потрібно було вирішити на етапі підготовки. Ми знайшли формулу, що дозволяє організувати роботу, навіть якщо фізично цих людей не буде: повноцінні заочні провадження аж до винесення вироку (*in absentia*). Над цим працювала група із представників понад 40 держав-учасниць Core Group.

Можливість фізичного обмеження волі — це інше питання, ми всі розуміємо, що поки ці люди на посадах і на території РФ, це фізично неможливо. Але, по-перше, це не має бути перешкодою для просування правосуддя, розслідування та вироку, а по-друге, ми ще не знаємо що буде з цими людьми в майбутньому і де вони будуть. Ну і те, що Спецтрибунал зможе працювати в заочному режимі, дає шанс побачити вирoki злочинцям без їхньої присутності в залі суду.

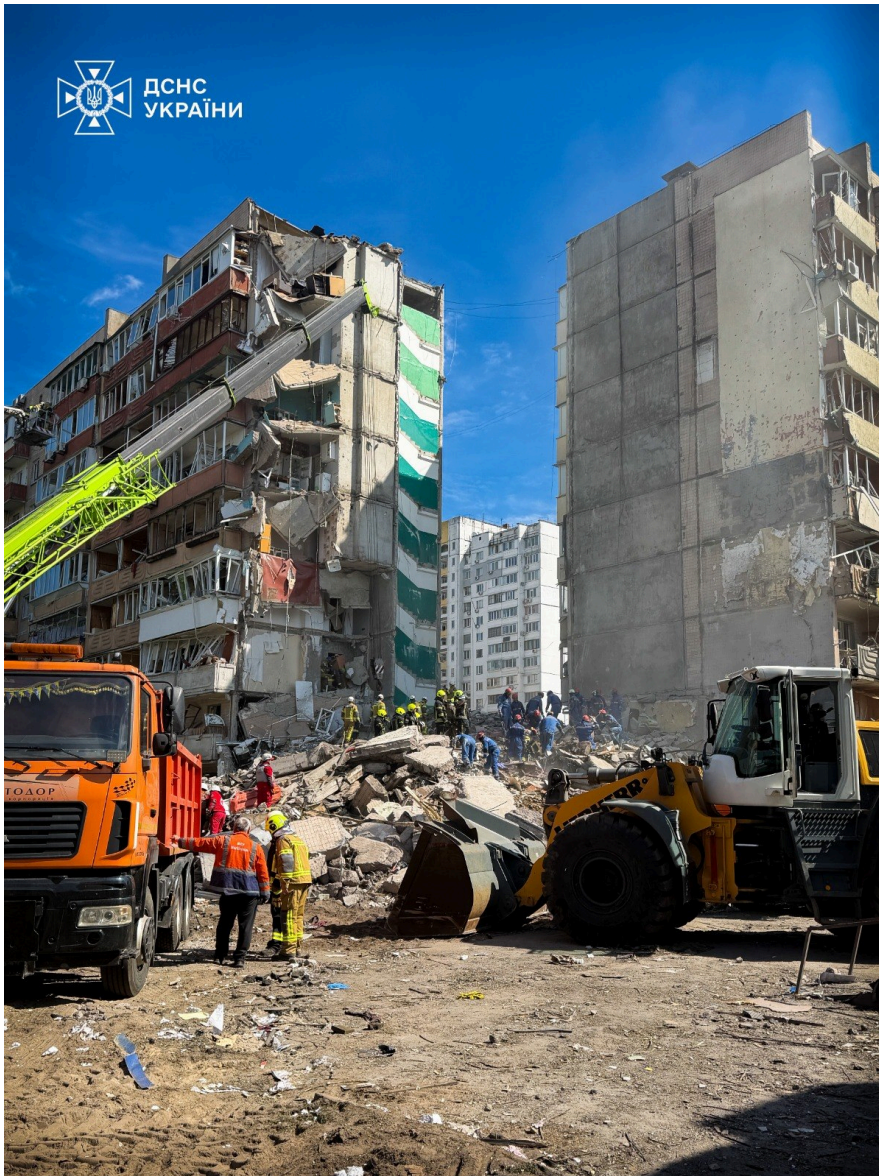
Для України важливо, щоб правосуддя здійснилося, навіть якщо це буде відкладено в часі або вирок буде заочний. Коли ми переконували партнерів у необхідності збору спецтрибуналу, то пояснювали дуже просту річ. Злочин агресії відбувся. У цьому ні в кого немає сумнівів. Це буквально хрестоматійний випадок. Якщо злочин відбувся, за нього має бути покарання. Або ми будемо світ, в якому так влаштовано, або це буде світ абсолютно беззаконний.

Чому деякі країни вагалися і деякі досі вагаються приєднатись до Спецтрибуналу?

За цей час довелося долати цілу низку страхів. Наприклад, деякі держави мали побоювання, що цей Спецтрибунал створить прецедент. Нібито буде загроза, що інші країни, які колись потерпіли від актів агресії, зможуть застосовувати його як підставу для своїх звинувачень. Але вдалося знайти правильні аргументи, формулу, за якою абсолютно очевидно, що в цьому спецтрибуналі йдеться не просто про агресію загалом, а про конкретний злочин агресії проти України. Тобто, по суті, він присвячений єдиній конкретній ситуації.

Деякі країни також могли боятися реакції Росії. Ми з цим працюємо. Україна самим своїм прикладом демонструє, що, по-перше, боятися не треба. А по-друге, йдеться про справедливість. Якщо ми поділяємо якісь спільні принципи й моральні засади, то досягати справедливості важливо.

На якомусь етапі у низки країн було уявлення, що питанням справедливості й зокрема спецтрибуналу можна буде, якщо говорити по-простому, торгуватися на перемовинах. Але позиція України тут гранично чітка, висловлена міністром закордонних справ Андрієм Сибігою неодноразово, — справедливість є обов'язковим елементом сталого справедливого миру. Це не предмет торгу. Тому для російських злочинців амністії не буде.

Воєнні злочини Росії. Житловий будинок у Києві російського бомбардування 14 травня 2026 року.
У цьому будинку загинули 24 людини, серед них 3 дітей

Коли минулого року обговорювалися певні драфти документів між Києвом і Москвою, наприклад, угода з 28 пунктів, де були переважно російські забаванки стосовно завершення війни, то один з пунктів був якраз про відсутність відповідальності. Україна цей пункт прибрала. Це для нас принципове питання.

Щобільше, я думаю, що цей Спецтрибунал потрібен і самій Росії. У цієї країни не буде ніякого майбутнього без притягнення до відповідальності, усвідомлення скоєного та каяття.

Скептики можуть сказати, що давайте спочатку завершення війни — й потім вже правосуддя.

Лондонську декларацію, яка проторувала шлях до Нюрнберзького трибуналу, почали готувати ще на самому початку 1942 року. Це при тому, що тоді ще далеко не був гарантований фінал війни й перемога союзників над Третім рейхом. Німці ще під Сталінградом, ще перелам не настав, усе лише стає гірше та гірше та гірше. Але люди вже працювали над майбутнім процесом та притягненням злочинців до відповідальності. Ким були ці люди? Мрійниками? Ідеалістами? Відірваними від реальності? Ні, це були люди, які розуміли, що іншого шляху немає. Якщо за ці звірства не буде відповідальності, то не буде світу, в якому ми та наші діти будуть жити. Це буде беззаконня. Тому інших варіантів не існує. По суті, те саме відбувається зараз.

Ідея про створення Спецтрибуналу пролунала ще в перші дні повномасштабного вторгнення. Її запропонував британський правник, професор Університетського коледжу Лондона й автор книжок **Філіпп Сендс**, який так і сказав: це абсолютний випадок злочинної агресії, і ми маємо створити Спецтрибунал, який притягне Путіна та інше військово-політичне керівництво Росії до відповідальності. На його заклик відгукнулися двоє впливових людей: колишній прем'єр-міністр Британії Гордон Браун і міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба. На початку березня 2022-го це була в розпалі Битва за Київ, але вже почалася робота.

Я пам'ятаю, як складно йшла робота МЗС із залучення міжнародної підтримки для створення трибуналу. Спочатку в ідею ніхто не вірив. Вдалося залучити лише кілька дуже дружніх країн. Їх можна було перерахувати на пальцях однієї руки. Але ми лупали цю скелю — і врешті справа пішла. 10, 20, 30, 40 країн приєдналися до координаційної групи. Стартувала реальна підготовча робота.

Однією з ключових дат стало 9 травня 2025 року. Поки Путін проводив парад на Красній площі, в українському Львові зібралися міністри закордонних справ України та країн Євросоюзу й дали зелене світло створенню Спецтрибуналу. Це була ідея міністра Андрія Сибіги, пов'язати ці дві дати, і тому він запросив європейських міністрів у цей день, причому саме до Львова, міста, яке на пряму пов'язане з виникненням сучасної системи міжнародного кримінального права. Це був чіткий сигнал російському диктатору: ти можеш себе вважати ким завгодно, зараз твої солдати можуть маршувати на парадах, але ти будеш покараний.

Окремо треба виділити роль Ради Європи і її генсека Алена Берсе. Він особисто повірив у цю історію й допоміг запустити її на базі Ради Європи.

Яким ви бачите завершення роботи цього трибуналу? Що він має зробити, щоб виконати свою місію?

Цей трибунал має притягнути до відповідальності владу — військове та політичне керівництво — насамперед Росії та інших співучасників злочину агресії в союзних режимах — Білорусі, Ірані, Північній Кореї. Тих людей, які підготували, спланували, розпочали й ведуть агресію проти України, жертвами якої стали десятки тисяч людей. За це їм ніколи не буде прощення. Юридична фіксація цього злочину і покарання конкретних винуватців, а не просто абстрактно країни Росії — це дуже важливо. Без цього не буде справедливості в Європі.

У ході цієї війни відбуваються звірства, яких європейська земля не бачила з часів Другої світової війни. Як неможливо уявити повоєнний світ без Нюрнберга, так саме неможливо уявити Європу 21 століття без відповідальності за злочин агресії проти України.

Георгій Тихий, речник Міністерства закордонних справ України; опубліковано у виданні [Platfor.ma](#)

В тему:

- **Чому з російським воєнним злочинцем Путіним не ведуть переговорів**
- **Путін просто психопат і садист чи щось гірше і страшніше?**
- **Психіатр Джеймс Феллон: Путин — психопат с признаками садиста**
- **Чи справді Путин психічно хворий? Чи здатен він натиснути «ядерну кнопку»?**
- **Теперь Путин – Каддафи**
- **Путинский рейх несет такую же угрозу человеческой цивилизации, какую нес режим Гитлера**
- **Осмысление немыслимого в Украине. Что произойдет, если Путин нанесет ядерный удар?**
- **Как Путин хотел уничтожить украинский народ, но в итоге укрепил украинскую идентичность**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Шефір переписав майже всі активи на дружину через тиждень після підозр нардепам у справі “конвертів”

Трудові мігранти: порятунок чи бомба під країну?

Рашисти під Києвом, Буча в облозі, а організоване угруповання Єрмака буде «Династією»

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com